

***Dahlica charlottae* (MEIER, 1957) – nowy dla fauny Polski gatunek koszówki (Lepidoptera: Psychidae)**

KAMIL MAZUR

ul. Dominikańska 8/28, 35-041 Rzeszów, e-mail: kamilmaz@o2.pl

ABSTRACT. *Dahlica charlottae* (MEIER, 1957) – a new species of bagworm moth (Lepidoptera: Psychidae) to the Polish fauna.

New finding of *Dahlica charlottae* (MEIER, 1957) is reported, as a new species to the Polish fauna. Brief description and few ecological notes are provided.

KEY WORDS: Lepidoptera, Psychidae, *Dahlica charlottae*, Polish fauna, new species.

Prowadząc obserwacje koszówek w okolicach Rzeszowa w miejscowości Tajęcina [UTM EA75] autor spotyka corocznie wczesną wiosną gąsienice charakterystyczne dla plemienia *Dahlicini* END., wędrujące w górę po porośniętych mchami i porostami betonowych słupach, będących pozostałością po dawnym ogrodzeniu. Ich hodowla wykazała, że jest to gatunek biseksualny z rodzaju *Dahlica* END., co zostało ostatnio zasygnalizowane (bez podania bliższego oznaczenia) w pracy dotyczącej koszówek południowo-wschodniej Polski (MAZUR 2009).

Jak dotąd rodzaj *Dahlica* END. był reprezentowany w Polsce przez trzy gatunki, za MARCINIAK (2000): *Dahlica lichenella* (L.) i *Dahlica triquetrella* (HBN.) - występujące u nas wyłącznie w formach partenogenetycznych, oraz gatunek biseksualny *Dahlica wockeii* (HEIN.), dlatego sprawdzono czy okazy z okolic Rzeszowa nie należą do któregoś z nich włączając także znane formy biseksualne obu wspomnianych gatunków partenogenetycznych. Bliższe oględziny motyli doprowadziły do wniosku iż nie jest to żaden z dotąd podawanych z Polski gatunków ani ich form biseksualnych. Wartość indeksu genitalnego samców pozwoliła wykluczyć ponadto szereg gatunków, lecz pokrywała się częściowo z kilkoma innymi przedstawicielami rodzaju. Jednakże w tym wypadku cechą wyróżniającą były bardzo wąskie łuski na przednich skrzydłach samca, klasy 1 wg klasyfikacji SAUTER (1956), wskazując na gatunek *Dahlica charlottae* (MEIER, 1957) będący nowym gatunkiem dla fauny Polski. Porównano również kilka okazów z paratypem tego gatunku oraz okazami z kilku różnych obszarów co pozwoliło potwierdzić postawioną diagnozę gatunkową.

Materiał: 4♂♂ 07.03.2010 ex 1., 4♂♂ 14.03.2010 ex 1., 1♂ 15.03.2010 ex 1., 3♂♂ 26.03.2010 ex p., wszystkie okazy: Tajęcina ad Rzeszów [EA75] leg. K.Mazur.

Jak wynika z prowadzonych obserwacji *Dahlica charlottae* (MEIER, 1957) występuje na stanowisku zlokalizowanym w rozległym drzewostanie sosnowym z licznie rosnącymi dębami, bukami i brzoźami. Poszycie w dużej mierze tworzą młode dęby *Quercus* sp., oraz borówka czarna *Vaccinium myrtillus* L. i jeżyny *Rubus* sp. Omawiana koszówka jest tutaj gatunkiem dość licznym, choć trudnym do znalezienia w młodych stadiach larwalnych, co się z resztą tyczy wielu gatunków Psychidae. Znacznie łatwiejsze jest

zbieranie wczesną wiosną dorosłych gąsienic szukających miejsca do przepoczwarczenia lub poczwarek w koszyczkach. Pomimo poszukiwań autor nie znalazł ani jednego koszyczka na rosnących wokół drzewach jednak może to wynikać z tego, że gąsienice mogą łatwo się ukryć w szczelinach kory i tym samym ująć uwadze. Dorosłe gąsienice w celu przepoczwarczenia wychodzą na wysokość z reguły do około 1,5 m nad ziemią. Ma to miejsce od początku marca, w niektóre lata już od końca lutego pomimo zalegającego wokół śniegu. Stadium poczwarki w temperaturze pokojowej trwa u obu płci około tygodnia (na podstawie danych z prowadzonych hodowli).

Dahlica charlottae (MEIER, 1957) występuje w Europie środkowej i północnej. Jak dotąd z krajów przyległych do Polski podawana była z Czech i Niemiec (HÄTTENSWILER 1997, MACEK et al. 2007).

Autor chciałby w tym miejscu serdecznie podziękować panu P. Hättenschwiler za weryfikację oznaczeń okazów.

PIŚMIENNICTWO

- MACEK J., Dvořák J., Traxler L., Červenka V. 2007. Motýli a housenky střední Evropy. Noční motýli I: 42–69.
- MARCINIAK B. 2000. Studia nad bionomią, fenologią i rozmieszczeniem geograficznym koszówek (Lepidoptera, Psychidae) na obszarze Polski. *Acta Univ. lodz.* (Folia zool.) 5: 1–118.
- MAZUR K. 2009. Koszówki (Lepidoptera: Psychidae) południowo-wschodniej Polski. *Acta ent. siles.* 17: 35–39
- HÄTTENSWILER P. 1997. Psychidae – Sackträger. [In:] Schmetterlinge und ihre Lebensräume Arten – Gefährdung – Schutz. Bd. 2. Pro Natura – Schweizerischer Bund für Naturschutz, Basel: 165–308.
- SAUTER W. 1956. Morphologie und Systematik der schweizerischen *Solenobia*-Arten (Lep. Psychidae). *Revue suisse Zool.* 63: 451–550.